

v platnosti, nýbrž i úplnou změnu těchto předpisů, tedy i zrušení těchto předpisů a nahrazení jich předpisy novými. Je-li proto ustanoveno v článku IV vl. nař. č. 107/1932 Sb., že nařízení zem. úřadu v Praze z 10. září 1930 č. 433.987 bylo zrušeno, pokud se týče nahrazeno příslušnými ustanoveními cit. vl. nař., nelze důvodně tvrdit, že toto vl. nař. vybočilo v uvedeném směru z mezí zmocnění daného vládě v § 3 zák. č. 124/1931 Sb. Poněvadž pak vládě jest v uvedeném zák. předpisu přiznáno právo měnit a doplňovat dosavadní nařízení o jízdě motorovými vozidly za účelem ochrany bezpečnosti a udržení pořádku při dopravě na veřejných cestách, a úpravu bezpečnosti a udržení pořádku při dopravě na veřejných cestách nelze provést jinak, než zásahy do sféry zásadní dovolenosti, tedy i do sféry soukromoprávní, je neodůvodněná i námitka, že vl. nař. č. 107/1932 Sb. zasáhlo nezákonným způsobem do sféry práva soukromého.

Na řadě je námitka, ve které se tvrdí, že skutková podstata přestupku kladeného st-li za vinu není v konkrétním případě splněna po stránce subjektivní, ježto st-l nedal sám příkazu k dopravě osob nákladním automobilem a tímto automobilem nijak nedisponoval, nejso k tomu ani oprávněn. Námitku téhož obsahu vznesl st-l již v odvolání z trestního nálezu I. stolice, vytýkáje, že za nákladní auta družstva »Včely« neručí a neručil, že nařízení k dopravě těmito vozy dává ústředí »Včely«, že st-l automobilem nedisponoval a že, nejso šoférem a nemaje vůdčího listu, dopravy nákladním autem »Včely« v konkrétním případě sám nevykonával. Popíral tedy st-l již v odvolání, že se přestupku kladeného mu za vinu dopustil, a vznesl tedy námitku, již právní rozhodnost pro konkrétní spor upříti nelze. Potom však bylo povinností žal. úřadu, aby se s touto námitkou vypořádal jak po stránce skutkové, tak po stránce právní. — — — —

Č. 11.928.

Pojištění nemocenské, invalidní a starobní:
I. * Děti spolupracujícími v podniku (hospodářství) rodičů podle § 2 odst. 1 zák. o sociálním pojištění č. 221/1924 Sb. ve znění zák. č. 184/1928 Sb. jest rozuměti i děti zletilé. — II. * Ustanovením tím nebyl změněn právní stav, jaký tu byl již za platnosti zák. č. 221/1924 Sb.

(Nález ze dne 21. května 1935 č. 15.815/35.)

V ě c: Pavel K. ve V. proti zemskému úřadu v Praze o sociální pojištění.

V ý r o k: Nař. rozhodnutí se zrušuje pro nezákonnost.

D ů v o d y: Výměrem z 30. prosince 1932 vyslovila okr. nemoc. pojišťovna v Jilemnici, že Zdeněk K. v době od 5. května 1928 do 14. srpna 1932 v zaměstnání u svého otce vykonávaném podléhal pojistné povinnosti.

Rozhodnutím ze 13. února 1933 vyhověl okr. úřad v Jilemnici odvolání st-lovu a zrušil napadený výměr z důvodu, že Zdeněk K. nekonal u svého otce v hospodářství i v živnosti kovářské práce na základě smlouveného poměru pracovního podle ustanovení § 2 zák. č. 221/24 Sb. ve znění novely č. 184/1928 Sb., nýbrž jednalo se pouze o spolupráci syna v živnosti jeho rodičů a práce ty konal k příkazu otce v důsledku moci, která přísluší otci nad jeho dětmi. Vzhledem k tomu nemoc. pojištění v kritické době nepodléhal.

Nař. rozhodnutím zrušil zem. úřad v Praze k odvolání okr. nemoc. pojišťovny výměr okr. úřadu a potvrdil platnost výměru pojišťovny z těchto důvodů: »V daném případě je na sporu, zda Zdeněk K. pracoval v době od 5. května 1928 do 14. srpna 1932 u svého otce Pavla K. na základě pracovního poměru, podléhajícího pojistné povinnosti, či zda práce u otce vykonával, podléhaje otcovské moci. Zdeněk K. začal u svého otce vykonávat práci teprve dne 5. května 1928, tedy v době, kdy již byl plnoletý a kdy otcovská moc již zanikla. Nelze se proto dovolávat v daném případě ustanovení § 2 odst. 1 zák. č. 221/24 Sb. ve znění zák. č. 184/28 Sb., ježto ustanovení to má na mysli nezletilého syna, nad nímž otcovská moc, vyplývající z §§ 139 a násl. o. z. o., ještě nezanikla. Jen u nezletilých dětí dlužno vykládati, že vykonávají práce z příkazů otce, vyplývajících z otcovské moci, není-li prokázáno, že byla mezi otcem a synem uzavřena pracovní smlouva. Jde-li však o děti překročivší 21. rok svého věku, dlužno jejich poměr k otci posuzovati podle všeobecných zásad, podle nichž, podléhá-li osoba při vykonávání prací rozkazům a dispozicím druhé osoby, dlužno v tom spatřovati znak nasvědčující tomu, že mezi nimi existovala smlouva pracovní. Na tom nemění nic, že i zletilý syn má vyživovací nárok oproti rodičům, neboť z toho ještě nevyplývá, že otec vůči synovi má z rodinného poměru vyplývající nárok na to, aby zletilý syn se podřizoval jeho rozkazům. V konkrétním případě jest nutno jediné zkoumati, zda Zdeněk K. podléhal při vykonávání prací u svého otce jeho dispozicím, z čehož by podle shora uvedeného vyplývalo, že vykonával práce u něho na základě pracovní smlouvy. Poněvadž tato okolnost není st-lem popřena (st-l jediné tvrdí, že tyto dispozice synovi dal v důsledku své moci otcovské), jest mítí za to, že mezi otcem a synem došlo ke smlouvě pracovní, na základě níž podléhal pojistné povinnosti. Tomu, že skutečně ke smlouvě došlo, nasvědčuje i ta okolnost, že Pavel K. svého syna dne 15. srpna 1932 sám k pojištění přihlásil, aniž v dosavadním poměru mezi otcem a synem nastala změna.«

O stížnosti uvážil nss toto:

Žal. úřad vyslovil v nař. rozhodnutí, pokud se týká doby, spadající do účinnosti zák. č. 184/28 Sb., že ustanovení § 2 odst. 1 cit. zák., kde jest řečeno, že činnost spolupracujících dětí v podniku (hospodářství) rodičů nezakládá sama o sobě smluvního poměru pracovního, nutno vykládati v ten rozum, že má na mysli toliko děti nezletilé, podléhající otcovské moci, a že tudíž v daném případě, kde syn st-lův byl již plnoletým, se st-l tohoto předpisu dovolávat nemůže.

Názor tento neuznal nss správným.

Dikce cit. ustanovení je zcela všeobecná a nerozlišuje mezi dětmi nezletilými, podléhajícími otcovské moci, a zletilými, nýbrž klade důraz jedině na to, že děti spolupracují v podniku (hospodářství) rodičů. Zákon tu stanoví, že práce dětí nezakládají samy o sobě ještě smluvního poměru pracovního; aby bylo lze o smluvním poměru mluvit, musí ještě přistoupení nějaký zvláštní znak; není-li ho, nejde podle vůle zákonodárce o smluvní poměr pracovní, zakládající pojistnou povinnost. Také z toho, že zákon mluví o »dětech«, nelze dovozovati, že měl na mysli jen děti nezletilé, neboť slovem »dětí« stejně, jak jest výrazu toho užito v občanském zákoníku, označuje toliko descendenty.

Tím padají však veškeré dedukce žal. úřadu, když neuvádí ani jediné konkrétní okolnosti, která by mohla býti znakem pro to, že přes tento příbuzenský poměr ve sporném případě šlo o smluvený poměr pracovní. Spatřuje-li úřad indic pro svůj názor v tom, že st-l svého syna dne 15. srpna 1932 sám k pojištění přihlásil, aniž by v dosavadním poměru mezi otcem a synem nastala změna, nemá toto tvrzení ve spisech dostatečné opory, neboť jednak st-l uvedl v řízení, proč tak učinil, totiž že vzhledem k rodinným rozporům uzavřel se svým synem pracovní smlouvu a tudíž změnil dosavadní poměr, jednak četnická relace z 9. ledna 1933 označila za mylné, že syn st-lův dostával dříve mzdu, a nesprávnost těchto tvrzení nebyla nijak zjištěna, nehledě ani k tomu, že pouhý úsudek z pozdějšího stavu na existenci smluvního poměru v době dřívější nemůže nahraditi zjištění konkrétních okolností.

Okolnost, že syn Zdeněk K. konal st-li práce a služby, dostáváje za to celé zaopatření, — že by byl dostával také mzdu, v řízení prokázáno nebylo a žal. úřad ani sám z toho nevychází, — stačila by snad v případě, když jde o poměr mezi osobami sobě cizími, k tomu, aby v konání služeb a prací bylo spatřováno i uzavření smlouvy pracovní činy konkludentními. Okolnosti ty však nelze uznati za postačující tam, kde jde o blízké příbuzenství pokrevní, a když st-l stále tvrdil, že přijímal služby jen na základě tohoto rodinného vztahu.

Co se týče doby před 1. lednem 1929, nebyl právní stav jiný než v době pozdější, kde zák. č. 184/28 Sb. byla toliko pozitivně vyjádřena zásada již dříve platná.

Č. 11.929.

Váleční poškození: * Osoba, jež byla uznána invalidou se sníženou způsobilostí k výdělku pod 20%, nemůže po uplynutí desetileté lhůty od doručení výměru o uznání invalidity žádati o prohlídku z důvodu zhoršení zdravotního stavu (§ 29 odst. 3 zák. č. 142/20 Sb.).

(Nález ze dne 21. května 1935 č. 16.114/35.)

V ě c: Vasil D. v L. proti ministerstvu sociální péče (vrch. odbor rada Dr. Vojtěch Elsnic) o invalidní důchod.